

YRITYSTOIMINTA ETELÄ-SAVOSSA

KATSAUS ETELÄSAVOLAISEN YRITYSTOIMINNAN TUNNUSLUKUIHIN

Tähän katsaukseen on koottu tiivis infopaketti Etelä-Savon yritystoiminnan tunnuslukujen tuoreimmista tiedoista. Suurimmalta osin tiedot perustuvat Tilastokeskuksen ja TEM Toimiala Onlineen yritysaineistoihin. Työ- ja elinkeinoministeriön ylläpitämä Toimiala online -tietokanta saa tietonsa pääosin Tilastokeskukselta, Finnveralta, Suomen Asiakastiedolta sekä Tullihallitukselta. Katsauksen tavoitteena on piirtää olemassa olevien tietojen pohjalta mahdollisimman kattava poikkileikkauskuva Etelä-Savon yritystoiminnan rakenteesta ja verrata niitä koko maan tietoihin.

Katsauksen päätteeksi on koottu kirjallisuudesta ja verkkolähteistä muutamia yritystoiminnan laadullisia trendejä, jotka jo nykyisellään vaikuttavat tai ennakoidaan tulevaisuudessa vaikuttavan myös Etelä-Savon yritystoimintaan.

Yhdessä tämän katsauksen kanssa julkaistaan Etelä-Savon aluetalouuskatsaus, Trendikatsaus 2/2016, jossa esitellään Etelä-Savon keskeisten toimialojen suhdannekehitystä kuluvan vuoden maaliskuulle saakka. Katsaukset on tuotettu Etelä-Savon maakuntaliiton Tulevaisuusloikka -ennakointihankkeessa (ESR).

SISÄLTÖ

1. Yrityskanta Etelä-Savossa
2. Yritys- ja toimipaikkatilastot
3. Tullin tilastot
4. Kasvuyritystilastot
5. Yrittäjien osuus työllisistä
6. Yritystoiminnan trendit
Liitteet

**Mitkä ovat
maakunnan
vahvat
toimialat?**

**Mitkä ovat
yritystoimin-
nan
trendejä?**

**Paljonko
Etelä-
Savossa on
kasvuyrityk-
siä?**

1. YRITYSKANTA ETELÄ-SAVOSSA

Etelä-Savossa on liki kymmentuhatta yritystä

Etelä-Savon yrityskanta oli 9 870 yritystä vuonna 2014. Yritysten määrä kasvoi edellisvuodesta yhdeksällä yrityksellä. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen Aloittaneet ja lopettaneet yritykset -tietokantaan, jossa on aloitettu uusi aikasarja vuodesta 2013 alkaen, ja siten aiempien vuosien tiedot eivät ole uusimpien tietojen kanssa vertailukelpoiset. Aloittaneet ja lopettaneet yritykset -tilasto perustuu Tilastokeskuksen yritysrekisteriin sekä rekisterin lähdeaineistoina käytettäviin Verohallinnon rekisteröintitietoihin. Tilasto kattaa yritykset, jotka ovat liiketoiminnasta tai kiinteistön käyttöoikeuden luovutuksesta arvonlisäverovelvollisia tai toimivat työnantajina. Tarkastelun ulkopuolelle jäävät säätiöt, aatteelliset yhdistykset, julkiset viranomaiset ja uskonnolliset yhteisöt. Tilastoon sisältyvät valtion liikelaitokset mutta eivät kuntien liikelaitokset.

- Aloittaneet ja lopettaneet yritykset sekä yrityskanta Etelä-Savossa seutukunnittain vuonna 2014 (Lähde: Tilastokeskus / Toimiala online)

	Aloittaneet	Lopettaneet	Yrityskanta
Toimialat yhteensä	2014	2014	2014
Mikkelin seutukunta	301	324	4858
Pieksämäen seutukunta	103	137	1983
Savonlinnan seutukunta	186	225	3029
Yhteensä	590	686	9870

**Yrityskanta
kasvoi
hieman
edellisvuodes-
ta vuonna
2014**

Asukaslukuun suhteutettua yritysmäärää voidaan käyttää muun muassa alueen yritysaktiivisuuden ja elinkeinoelämän elinvoimaisuuden mittarina. Yritysten määrä 1000 asukasta kohti kuvaa yritysten määrää suhteessa väestöön. Indikaattori lasketaan yrityskannan osuutena väkiluvusta. Etelä-Savossa yrityskanta 1000 asukasta kohden on pienempi kuin koko maassa keskimäärin. Etelä-Savon yrityskanta oli vuonna 2014 9 870 ja koko maan 393 340. Asukaslukuun suhteutettuna yrityksiä 1000 asukasta kohden oli vuonna 2014 Etelä-Savossa 65,1 ja koko maassa 71,9.

- Aloittaneet ja lopettaneet yritykset ja yrityskanta Etelä-Savossa toimialoittain v. 2014 (Lähde: Tilastokeskus / Toimiala Online)

	Aloittaneet	Lopettaneet	Yrityskanta
Toimialat yhteensä	590	686	9870
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	59	50	1164
B Kaivostoiminta ja louhinta	1	2	34
C Teollisuus	44	49	864
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	1	.	32
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	.	1	70
F Rakentaminen	82	118	1534
G Tukku- ja vähittäiskauppa: moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	84	122	1416
H Kuljetus ja varastointi	20	42	787
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	39	46	476
J Informaatio ja viestintä	19	21	200
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	5	5	64
L Kiinteistöalan toiminta	28	24	592
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	62	58	882
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	30	39	483
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus: pakollinen sosiaalivakuutus	.	.	.
P Koulutus	8	9	98
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	31	23	314
R Taiteet, viihde ja virkistys	25	21	225
S Muu palvelutoiminta	49	56	622
T Kotitalouksien toiminta työnantajina: kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön	1	.	6
U Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	.	.	.
X Toimiala tuntematon	2	.	7

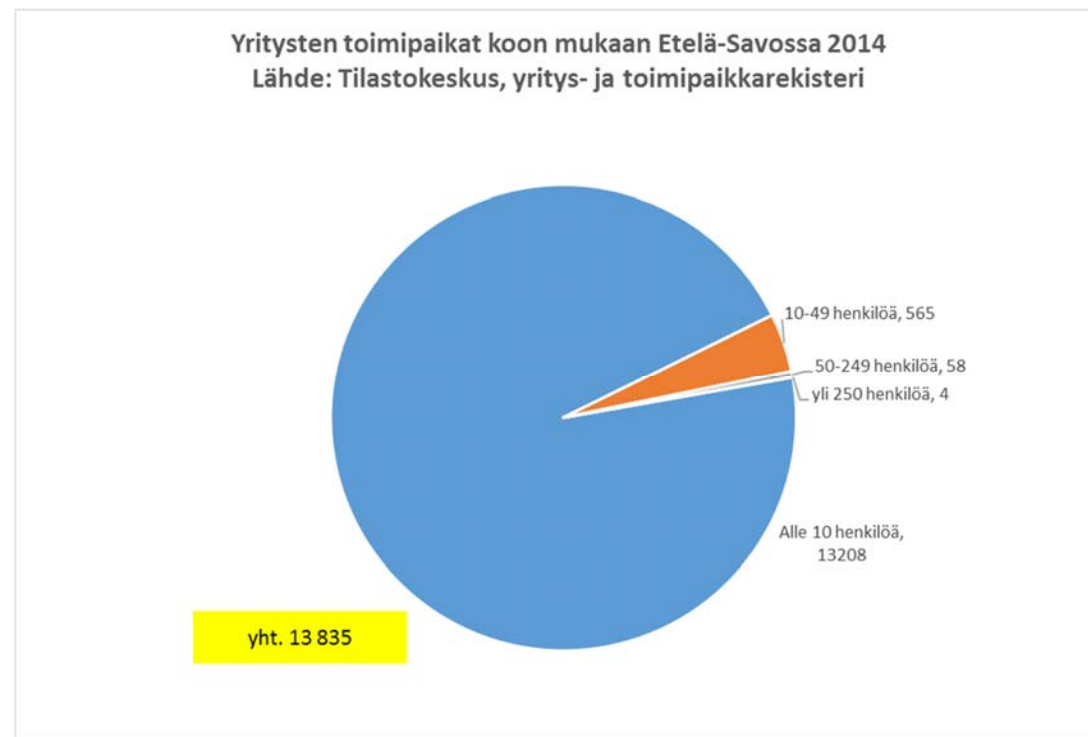
2. YRITYS- JA TOIMIPAIKKATILASTOT

Yritysten toimipaikat Etelä-Savossa

Vuonna 2014 Etelä-Savossa oli kaikkiaan 13 835 yritysten toimipaikkaa. Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri on tilastollinen perusrekisteri, joka kattaa kaikki yritykset, yhteisöt (myös julkisyhteisöt) ja yksityiset elinkeinonharjoittajat, jotka ovat arvonlisäverovelvollisia, työnantajia tai kuuluvat ennakkoperintärekisteriin. Maatiloista yritys- ja toimipaikkarekisterissä ovat mukana vain ne maatilat, jotka toimivat työnantajina tai jotka maksavat arvonlisäveroa liiketoiminnasta. Mukana ovat myös julkiset viranomaiset eli kaikki valtion virastot, kunnat ja kuntayhtymät sekä niiden toimipaikat. Yritys- ja toimipaikkarekisterin tiedot kerätään pääasiassa kahdesta lähteestä: verohallinnon rekistereistä ja omista tiedusteluista. Toimipaikka on yhden yrityksen omistama, yhdessä paikassa sijaitseva ja yhdellä toimialalla toimiva eli pääasiassa yhdenlaisia tavaroita tai palveluja tuottava yksikkö. Yhdellä yrityksellä voi olla useampi toimipaikka.

- Etelä-Savon yritykset ovat kooltaan pieniä

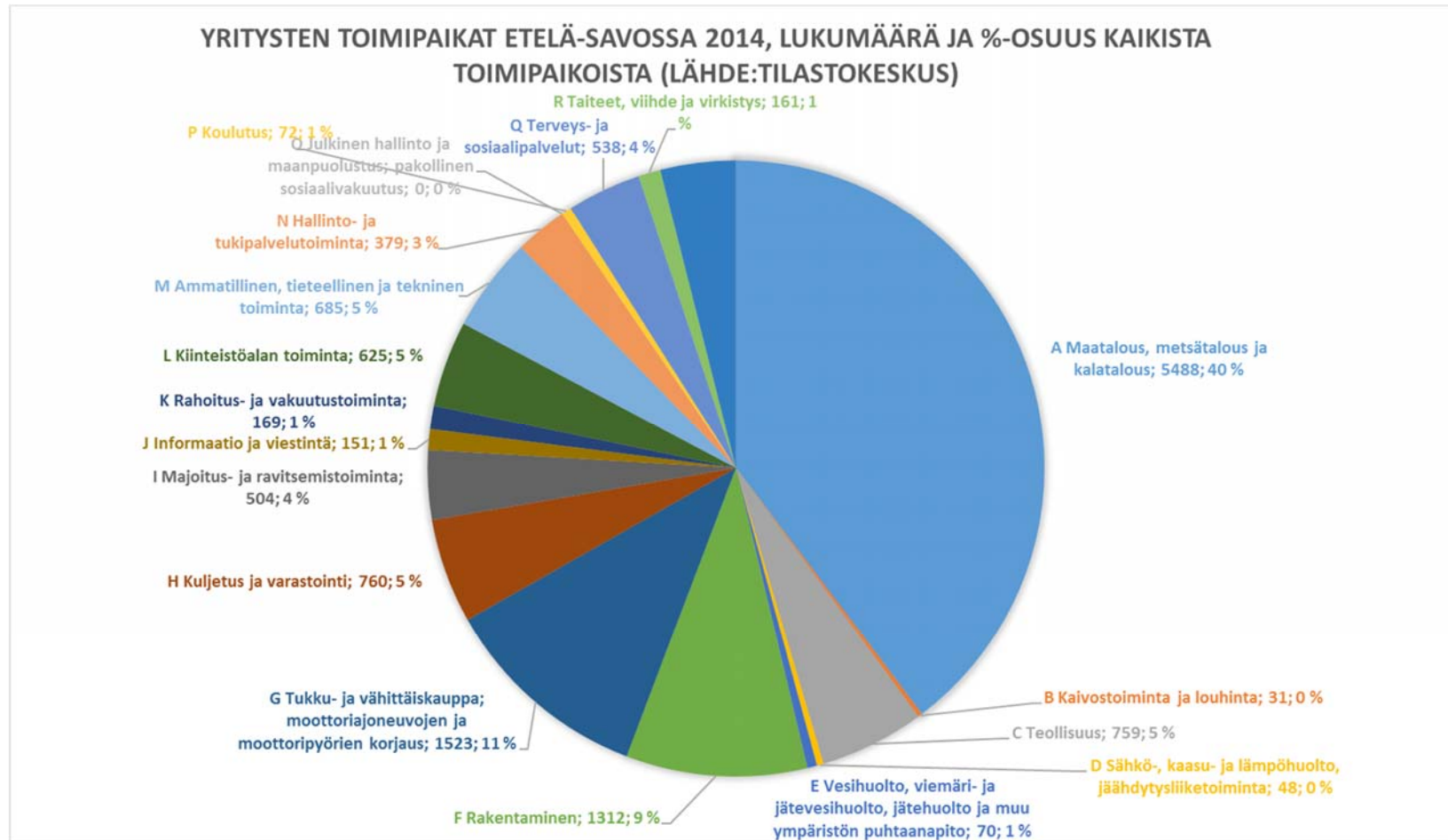
Jopa yli 95 prosenttia Etelä-Savossa toimivista yritysten toimipaikoista on pieniä, alle 10 henkilöä työllistäviä mikroyrityksiä. Vuoden 2014 tietojen mukaan neljä prosenttia toimipaikoista on 10 - 49 henkilöä työllistäviä, ja yli 50 henkeä työllistävien osuus kaikista on vain noin 0,5 prosenttia.

Yritysten toimipaikat v. 2014 maakunnittain	
Koko maa	394878
Uusimaa	110142
Varsinais-Suomi	37066
Satakunta	17181
Kanta-Häme	12697
Pirkanmaa	34703
Päijät-Häme	14135
Kymenlaakso	11866
Etelä-Karjala	9591
Etelä-Savo	13835
Pohjois-Savo	17852
Pohjois-Karjala	11663
Keski-Suomi	19375
Etelä-Pohjanmaa	18565
Pohjanmaa	14442
Keski-Pohjanmaa	5648
Pohjois-Pohjanmaa	25676
Kainuu	4962
Lappi	12620
Ahvenanmaa	2859

- Etelä-Savossa eniten yrityksiä alkutuotannossa, kaupan sekä rakentamisen toimialoilla

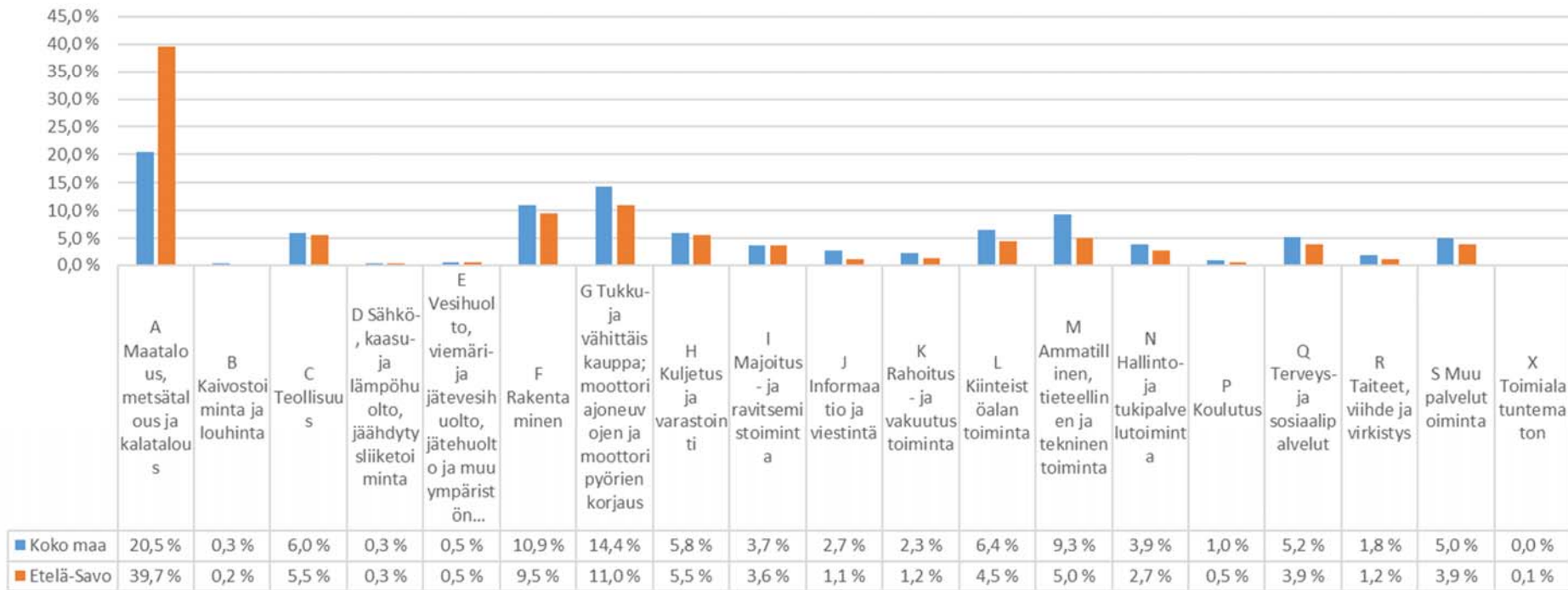
Valtaosa Etelä-Savon yritysten toimipaikoista sijoittuu maa- metsä- ja kalatalouden toimialoille. Vuoden 2014 tietojen mukaan alkutuotannon toimipaikkoja maakunnassa on koko maahan verrattuna suhteellisesti enemmän: kun Etelä-Savossa alkutuotannon toimipaikkojen osuus on jopa 40 prosenttia, koko maassa se on 20 prosenttia. 11 prosenttia Etelä-Savon toimipaikoista toimii kaupan alalla (koko maa 14,4 %) ja 9 prosenttia rakentamisessa (koko maa 10,9). Teollisuuden ja kuljetusalan toimipaikkojen osuus kaikista on kummassakin 5 prosenttia Etelä-Savossa, kun niiden osuudet koko maassa ovat kuuden prosentin luokkaa.

- Toimipaikat, henkilöstömäärä ja liikevaihto Etelä-Savossa toimialoittain (Liite 1)
- Kaikkien toimialojen toimipaikat, henkilöstö ja liikevaihto kunnittain (Liite 2)

Yritysten toimipaikat toimialoittain, %-osuus kaikista toimipaikoista 2014 koko maassa ja Etelä-Savossa

Lähde: Tilastokeskus, yritys- ja toimipaikkarekisteri

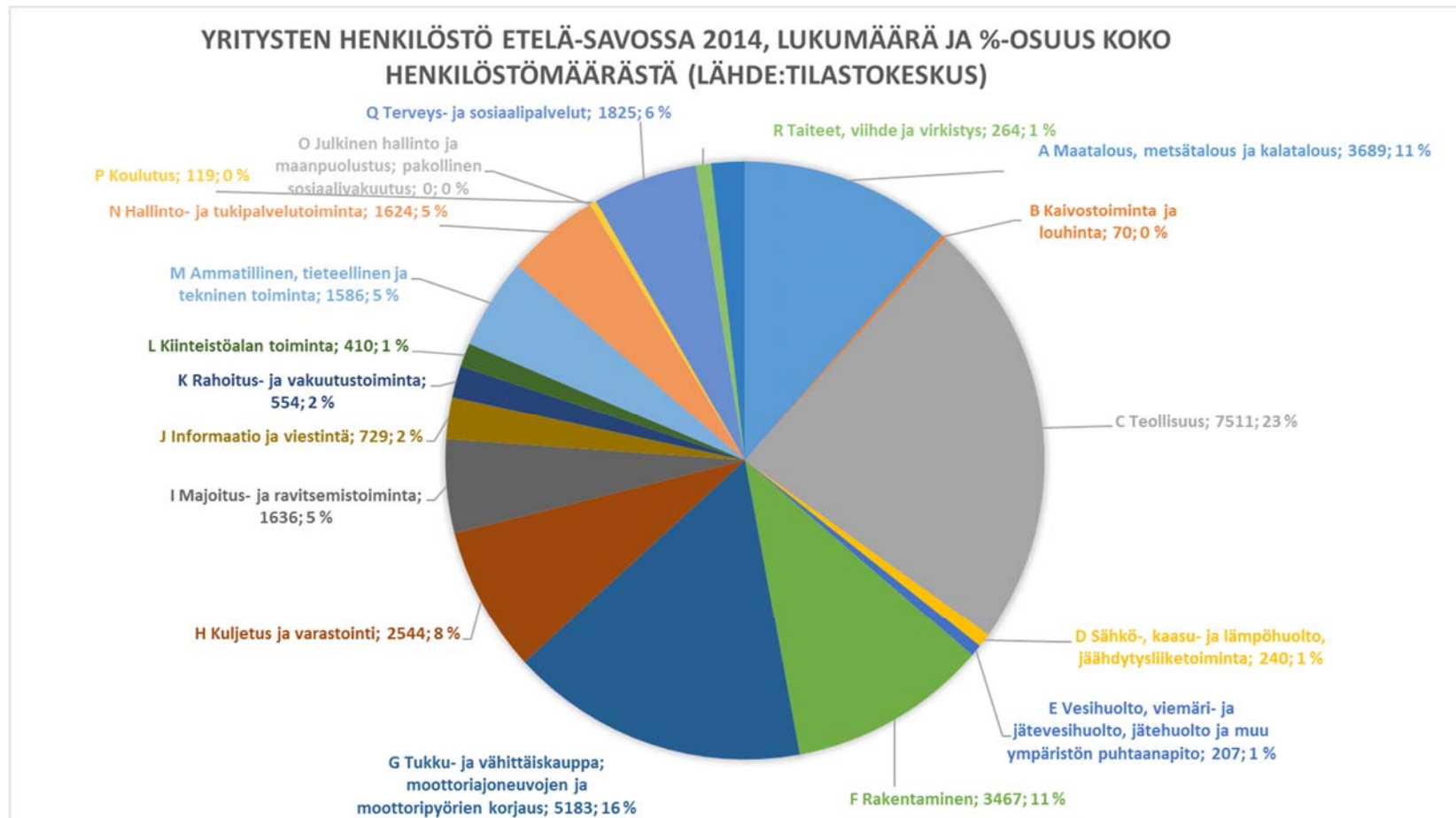

**Alkutuotannon
osuus Etelä-
Savon
toimipaikoista
on yli
kolmannes**

- **Teollisuus maakunnan suurin työllistäjä**

Vuonna 2014 Etelä-Savon yritysten toimipaikkojen henkilöstömäärä oli 32 241 (henkilötyövuosina). Liki neljännes (23 %) Etelä-Savon koko henkilöstöstä työskentelee teollisuudessa, koko maan vertailuluvun ollessa 21 prosenttia. Muita merkittäviä työllistäjiä alueella on kaupanala (16 %, koko maassa 17 %), maa-, metsä- ja kalatalous (11 %, koko maassa 4 %) sekä rakentaminen (11 %, kuten koko maassa).

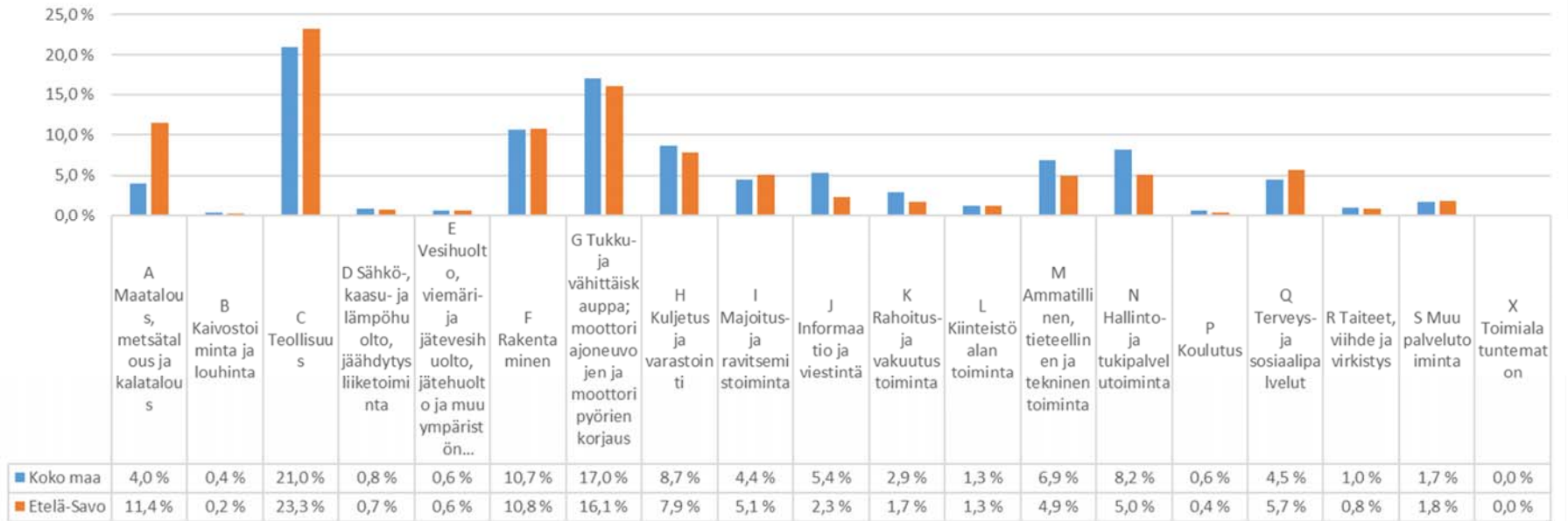
Henkilöstömäärä käsittää palkansaajat ja yrittäjät. Henkilöstö on muunnettu kokovuosityöllisiksi siten, että esimerkiksi puolipäiväinen työntekijä vastaa puolta henkilöä ja kaksi puolivuotista työntekijää vastaa yhtä kokovuosityöllistä. Yrittäjien osalta yrittäjätöypanokseksi lasketaan se työpanos, jonka yrityksen omistaja tai perheenjäsen on tehnyt yrityksessään ilman varsinaista palkkaa.

- ➔ Toimipaikat, henkilöstömäärä ja liikevaihto Etelä-Savossa toimialoittain (Liite 1)
- ➔ Kaikkien toimialojen toimipaikat, henkilöstö ja liikevaihto kunnittain (Liite 2)

Yritysten henkilöstö toimialoittain, %-osuus koko henkilöstöstä 2014 koko maassa ja Etelä-Savossa

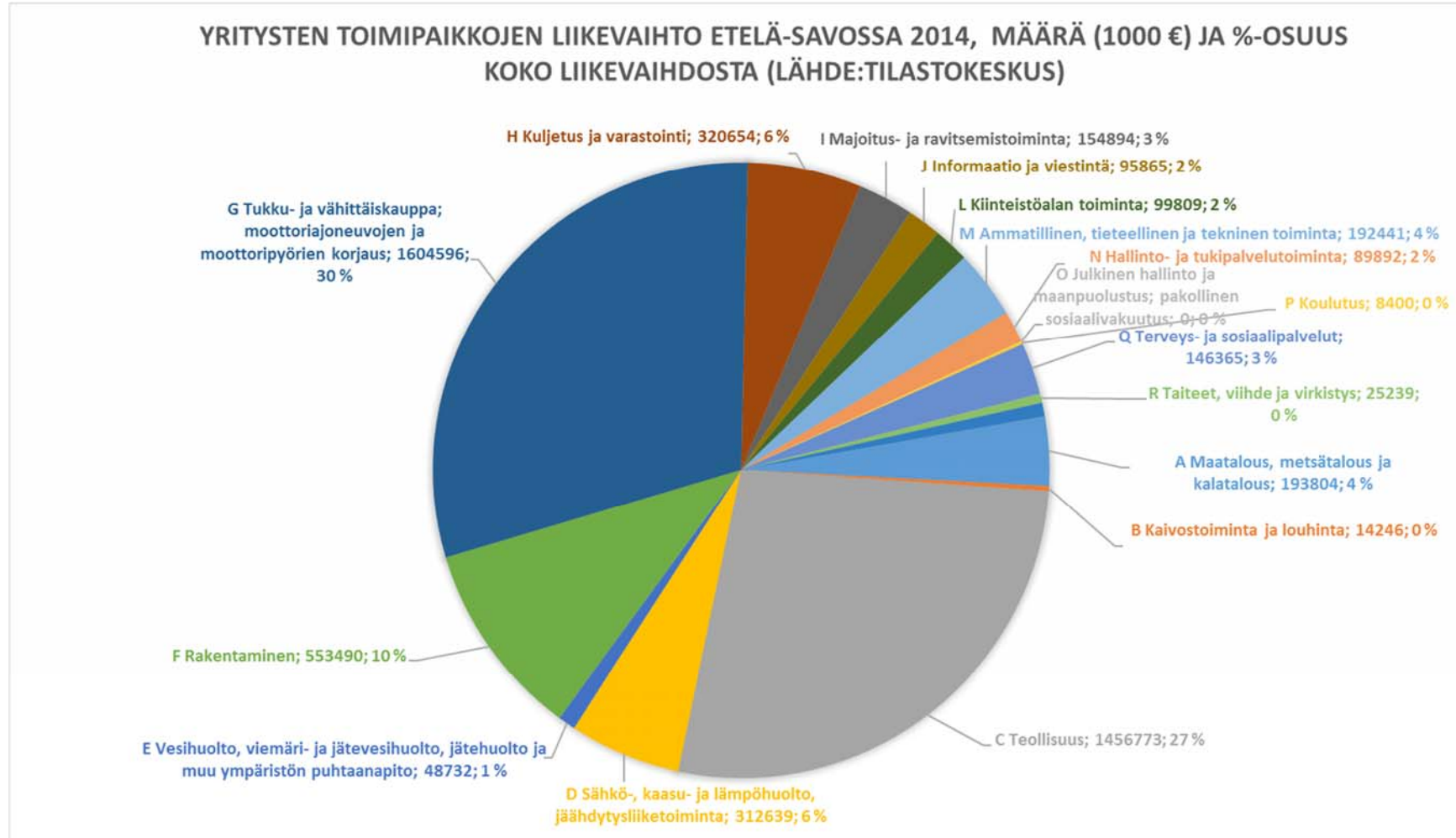
Lähde: Tilastokeskus, yritys- ja toimipaikkarekisteri

**Etelä-Savon
työllistävimpiä
toimialoja ovat
teollisuus,
kauppa,
alkutuotanto ja
rakentaminen**

- Liikevaihdoltaan suurimmat toimialat ovat teollisuus, kauppa ja rakentaminen

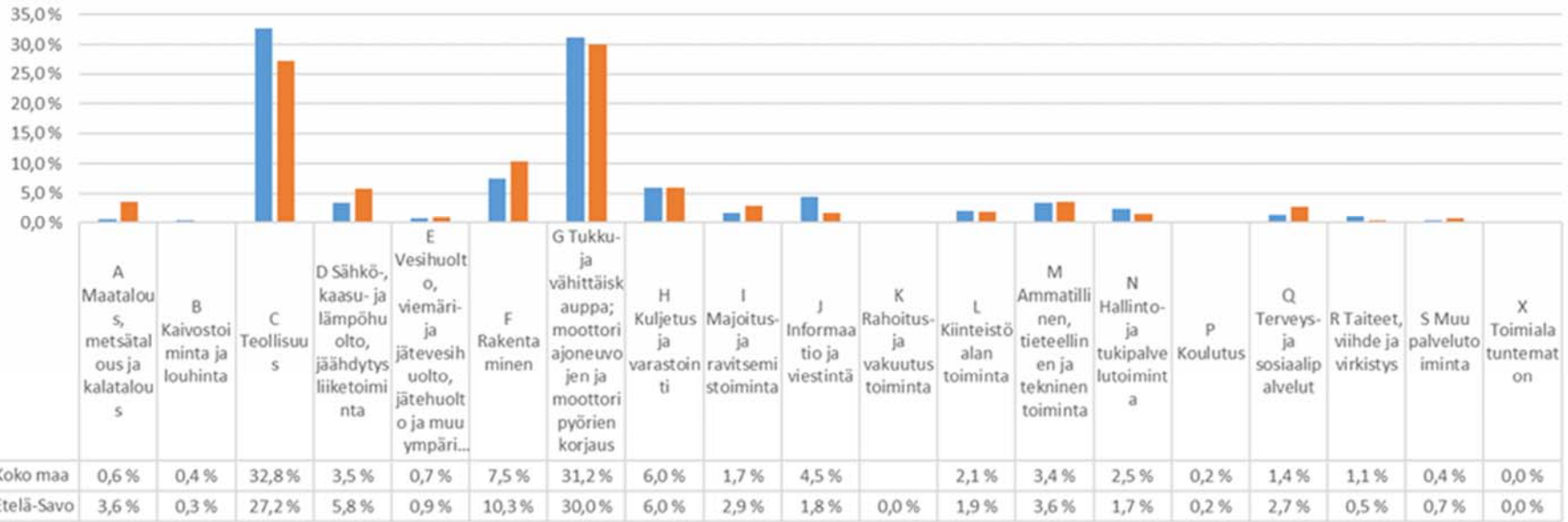
Vuonna 2014 Etelä-Savon yritysten liikevaihto oli yhteensä 5,35 miljardia euroa. Suurin osa, 30 prosenttia Etelä-Savon koko talouden liikevaihdosta syntyi kaupan toimialalla (koko maassa 31,2 %). Teollisuuden osuus yritysten liikevaihdosta oli yli 27 prosenttia, kun se koko maassa oli 32,8 prosenttia. Kolmanneksi eniten liikevaihtoa vuonna 2014 syntyi rakentamisessa (10,3 %, koko maassa 7,5 %).

- ➔ Toimipaikat, henkilöstömäärä ja liikevaihto Etelä-Savossa toimialoittain (Liite 1)
- ➔ Kaikkien toimialojen toimipaikat, henkilöstö ja liikevaihto kunnittain (Liite 2)

Yritysten liikevaihto toimialoittain, % osuus koko liikevaihdosta 2014 koko maassa ja Etelä-Savossa

Lähde: Tilastokeskus, yritys- ja toimipaikkarekisteri

**Teollisuuden
liikevaihdon
osuus Etelä-
Savossa koko
maata
alhaisempi**

3. TULLIN TILASTOT

Etelä-Savon tavaraviennin osuus 0,7 prosenttia koko maan tavaraviennistä

Tavaroiden ulkomaankauppa maakunnittain -tilasto kuvaa valtion rajan ylittävää tavarakauppaa sen mukaan, mihin maakuntaan yritys on kohdentanut viennin tai tuonnin Intrastat-ilmoituksen tai tullii-ilmoituksen. Vuodesta 2013 alkaen tässä tilastossa on mukana kaikkien yritysten ulkomaankauppa ilman arvoraajaa, ja yritysten osoite määräytyy myös ulkokaupassa ensisijaisesti yrityksen toimipaikan mukaan. Tavaroiden ulkomaankaupan maakuntakohtainen tilasto perustuu ulkomaankauppaa harjoittavien yritysten antamiin viennin ja tuonnin arvoa koskeviin tietoihin. Tilastoon sisältyvät siis teollisuuden lisäksi kaikki muutkin toimialat, paitsi palvelukauppa, johon ei liity tavaratoimitusta, jää kokonaan Tullihallituksen tilastoinnin ulkopuolelle. Palveluja, jotka tilastoidaan toisaalla, kuten arvonlisäveroaineistossa ja Tilastokeskuksen myyntitiedustelussa tosin kuin Tullihallituksen ulkomaankauppa-aineistossa, ovat esimerkiksi tavaraan kohdistuvat työsuoritukset ja tavarain valmistus asiakkaan aineista. **Huom!** Tämän tilaston perusteella ei pysty muodostamaan kokonaiskuvaa viennistä. Trendikatsauksessa 2/2016, Etelä-Savon aluetaloudskatsaus, on osaltaan esitelty teollisuuden vientiliikevaihtoa maaliskuulle 2016 saakka. On huomattava, että tilastointimenetelmät ja -määritykset eroavat huomattavasti toisistaan. Vuonna 2015 Etelä-Savon tavaraviennin arvo Tullihallituksen mukaan oli 390 miljoonaa euroa, ja sen osuus koko maan tavaraviennistä (53,9 miljardia euroa) oli vain 0,7 prosenttia. Muutos edellisvuoteen oli myös hieman laskeva (-2 %) kuten koko maassakin (-4 %) Vuonna 2015 Etelä-Savoon tilastoitui 304 ulkomaankauppaa harjoittavien vientiyritysten toimipaikkaa (koko maassa 18 493).

Tavaraviennin arvot maakunnittain v. 2015 (Lähde: Tulli)

Maakunta	Vienti milj. euroa	Osuus %	Muutos %
Uusimaa	16 917	31,4	-13
Varsinais-Suomi	4 647	8,6	22
Satakunta	3 349	6,2	-13
Kanta-Häme	1 290	2,4	-12
Pirkanmaa	4 150	7,7	1
Päijät-Häme	1 699	3,2	3
Kymenlaakso	4 766	8,8	-2
Etelä-Karjala	1 278	2,4	-2
Etelä-Savo	390	0,7	-2
Pohjois-Savo	1 134	2,1	4
Pohjois-Karjala	767	1,4	-5
Keski-Suomi	2 137	4,0	12
Etelä-Pohjanmaa	554	1,0	-7
Pohjanmaa	3 129	5,8	-4
Keski-Pohjanmaa	1 729	3,2	7
Pohjois-Pohjanmaa	1 397	2,6	-11
Kainuu	145	0,3	1
Lappi	3 771	7,0	15
Ahvenanmaa	103	0,2	21
Tuntematon	516	1,0	-11
Yhteensä	53 868	100,0	-4

Yritysten toimipaikkojen lukumäärät tavaraviennissä v.2015 (Lähde: Tulli)

Maakunta	Yhteensä lkm.	EU:n ulkopuolelle vievät lkm.
Uusimaa	7 133	4440
Varsinais-Suomi	1 669	954
Satakunta	631	350
Kanta-Häme	491	243
Pirkanmaa	1 663	1002
Päijät-Häme	706	421
Kymenlaakso	504	325
Etelä-Karjala	452	365
Etelä-Savo	304	175
Pohjois-Savo	442	259
Pohjois-Karjala	329	216
Keski-Suomi	596	351
Etelä-Pohjanmaa	624	318
Pohjanmaa	725	369
Keski-Pohjanmaa	227	120
Pohjois-Pohjanmaa	846	482
Kainuu	108	63
Lappi	656	252
Ahvenanmaa	159	53
Tuntematon	228	74
Yhteensä	18 493	10832

4. KASVUYRITYSTILASTOT

Myös Etelä-Savon kasvuyritykset ovat kooltaan pieniä

Työ- ja elinkeinoministeriön ToimialaOnline palvelun yritysten kasvuyritystilasto perustuu Tilastokeskuksen yritysaineistoihin. Kasvuyrityksiä voidaan lähestyä monesta näkökulmasta. Yleensä kriteerinä käytetään henkilöstön kasvua. OECD:n ja Eurostatin suosituksen mukaan kasvuyrityksen työllisyys kasvukauden alussa on vähintään 10 henkeä ja seuraavan kolmen vuoden aikana henkilöstön keskimääräinen kasvu ylittää 20 prosenttia vuositasolla. Tämän määrittelyn mukaisia kasvuyrityksiä oli Etelä-Savossa kaudella 2011 - 2014 yhdeksän kappaletta. Vuonna 2011 nämä työllistivät 189 henkilöä ja vuoden 2014 lopussa jo 544 henkilöä. Pieniä, alle 3 henkilön kasvuyrityksiä sen sijaan Etelä-Savossa oli 66 kappaletta vuosina 2011 - 2014. Kauden alussa ne työllistivät 101 henkilöä ja kauden lopussa 494 henkilöä.

Yli 10 henkilön kasvuyritykset, kasvuvauhti vähintään 20%, maakunnittain kaudella 2011 - 2014 (Lähde: Toimiala Online)

ELY-keskusalue	Määrä	Hlöstö kauden alussa	Hlöstö kauden lopussa
ELY-keskukset yhteensä	1040	34898	90377
Ahvenanmaa	7	90	218
Etelä-Pohjanmaa	20	328	986
Etelä-Savo	9	189	544
Häme	39	2422	5700
Kaakkois-Suomi	43	948	2464
Kainuu	9	147	1137
Keski-Suomi	39	1103	2724
Lappi	26	620	1813
Pirkanmaa	88	2875	7451
Pohjanmaa	32	775	1749
Pohjois-Karjala	22	674	1522
Pohjois-Pohjanmaa	70	1880	5401
Pohjois-Savo	46	929	2116
Satakunta	28	449	1293
Uusimaa	491	18999	47845
Varsinais-Suomi	71	2470	7415

Pienet, alle 3 henkilön kasvuyritykset maakunnittain kaudella 2011 - 2014 (Lähde: Toimiala Online)

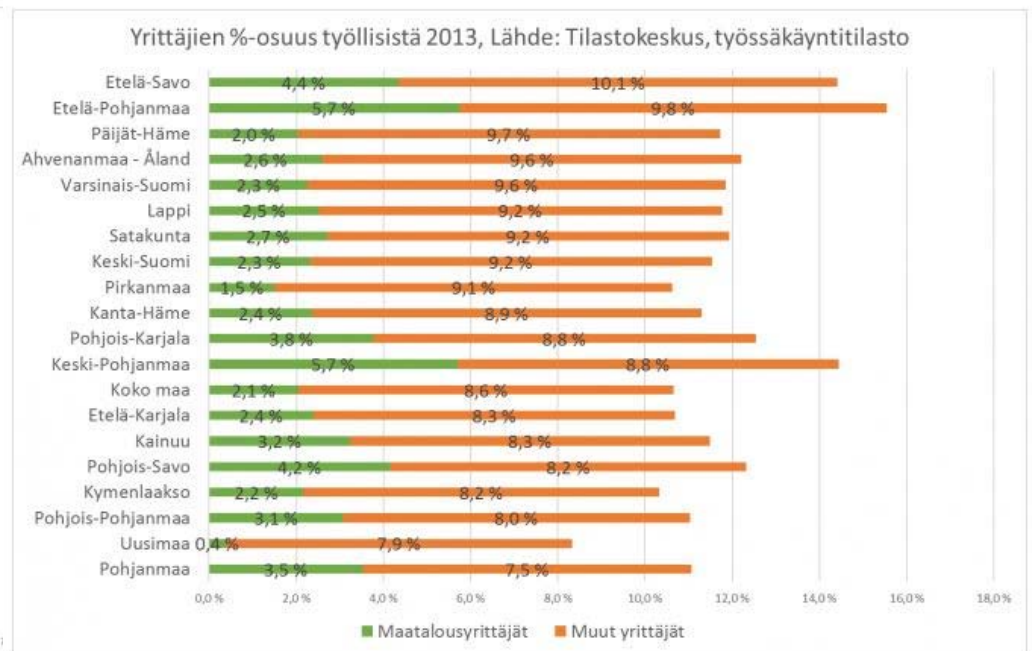
ELY-keskusalue	Lkm.	Hlöstö kauden alussa	Hlöstö kauden lopussa
ELY-keskukset yhteensä	2999	4970	24095
Ahvenanmaa	16	32	127
Etelä-Pohjanmaa	95	164	575
Etelä-Savo	66	101	494
Häme	187	308	1786
Kaakkois-Suomi	141	230	1128
Kainuu	23	42	153
Keski-Suomi	133	215	985
Lappi	101	170	720
Pirkanmaa	281	483	2089
Pohjanmaa	119	191	1023
Pohjois-Karjala	73	126	517
Pohjois-Pohjanmaa	182	309	1692
Pohjois-Savo	97	176	624
Satakunta	96	178	731
Uusimaa	1128	1823	9256
Varsinais-Suomi	261	425	2195

5. YRITTÄJIEN OSUUS TYÖLLISISTÄ

Yrittäjien osuus työllisistä Etelä-Savossa muuhun maahan verrattuna korkea

Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston mukaan vuonna 2013 Etelä-Savossa oli 8 256 yrittäjää. Määrä laski edellisvuodesta 326 yrityksen verran. Maakunnittaisessa vertailussa Etelä-Savo sijoittuu yrittäjien lukumäärässä puolenvälin paikkeille, 11 sijalle. Lukumääräisesti eniten yrittäjiä on Uudellamaalla, 62 870. Tieto yrittäjyydestä perustuu eläkevakuutustietoihin sekä palkka- ja yrittäjätulon määrään. Työlliset voidaan jakaa työllisiin ja yrittäjiin. Yrittäjät -luokka sisältää myös ne perheenjäsenet, jotka muina kuin palkansaajina työskentelevät yrityksessä. Tieto ammattiasemasta perustuu henkilön eläkevakuutustietoihin sekä palkka- ja yrittäjätulon mukaa. Yrittäjiin luetaan tässä sekä maatalous- että muut yrittäjät.

Yrittäjien osuus työllisistä kuvaa yrittäjyyden merkitystä työllistäjänä Etelä-Savossa. Maakunnittain vertailluna yrittäjien osuus työllisistä on Etelä-Savossa maan korkeimpia, lähes 15 prosenttia.

- Maatalousyrittäjien osuus pienenee

Yrittäjien ja maatalousyrittäjien osuus työllisistä on supistunut koko maassa ja Etelä-Savossa. Supistumista selittää erityisesti maatalousyrittäjien määrän väheneminen. Maatalousyrittäjien osuus alkutuotantovaltaisessa Etelä-Savossa on suurempi kuin koko maassa. Maatalousyrittäjien määrä on kuitenkin muun maan tavoin tasaisesti vähentymään päin, 2000 -luvulla määrä on vähentynyt noin 4600:sta vuoden 2013 n. 2 500:n.

- Yrittäjät ikääntyvät

Ikääntyneessä maakunnassa myös yrittäjät ovat iäkkäitä. Työssäkäyntitilaston vuoden 2013 tietojen mukaan jopa 50 prosenttia Etelä-Savon yrittäjistä oli 50 vuotta täyttäneitä (koko maan tasolla 50 vuotta täyttäneiden yrittäjien osuus oli 43,4 %). Maa- ja metsätalousyrittäjissä 50 vuotta täyttäneiden osuus Etelä-Savossa oli jopa 56,2 prosenttia (koko maan tasolla 51,7 %).

6. YRITYSTOIMINNAN TRENDIT

- Katsauksen päätteeksi muutamia poimintoja yritystoiminnan ja yrittäjyyden nykytrendeistä kirjallisuudesta ja erilaisista verkkolähteistä koottuna:

PIENI ON SUURTA Tosiasia on, se että suomalainen yrityskehitys koostuu pääasiassa pienistä toimijoista. Yli 90 % yrityksistä kuuluu mikroyrityksiin työllistäen yrittäjän lisäksi enintään 10 henkilöä, ja myös valtaosa uusista työpaikoista syntyy pieniin ja keskisuuriin yrityksiin.

YRITYSKENTTÄ MUONIMUOTOISTUU Suuri joukko yritystoimijoita ulkoistaa tehokkuuden vuoksi sellaisia palveluja, jotka eivät ole heidän ydinosaamistaan. Toisaalta monialayrittäjä ja -osaaminen nostaa päätään erityisesti pienillä markkinoilla. Myös yritysmuodot monipuolistuvat, kun toimitaan vaikkapa osakasyrittäjinä, sarjayrittäjinä, osuuskunnan jäseninä, sivutoimijoina tai väliaikaisina yrittäjinä.

ALUSTATALOUS Niin sanottu 'elance' eli Internet freelancing yleistyy. Hajautetut tuotantorakenteet perustuvat avoimeen tietoon ja rajapintoihin sekä virtuaalialustoihin, joissa yhdistyy sähköisten ratkaisujen synnyttämä automaatio sekä inhimillinen luovuus. Osa perinteisistä organisaatioista muuttuu muotoaan sähköisiksi "platformeiksi", digitaalisiksi alustoiksi, joiden kautta työpanosta voidaan kaupata.

YRITTÄJÄMÄISESTI TYÖLLISTYMINEN YLEISTYY Palkkatyön ja yrittäjyyden raja on hämärtymässä. Itsensä työllistäminen, osa-aikayrittäjä, freelance... Yksilön täytyy itse keksiä ja myydä työnsä sen sijaan että tekisi palkkatyötä. Itsensä työllistäminen tulee olemaan mahdollisuus - tai pakkoratkaisu yhä useammalle.

VERKOSTOT Toiminnan organisoituessa verkostomaisesti erilaiset yritysverkostot ja yritystoiminnan "ekosysteemit" yleistyvät. Syntyy niin virtuaalisia yhteisöjä kuin yhteiskäytössä olevia fyysisiä toimitiloja.

PERHEYRITYKSIÄ on Suomessa jopa enemmän kuin neljä viidestä. Osa on pieniä, vain yrittäjäpariskunnan työllistäviä yrityksiä, mutta joukossa on myös menestyviä suuryrityksiä. Kansainvälisten tutkimusten mukaan perheyrietykset menestyvät keskimäärin muita paremmin.

YHTEISKUNNALLINEN YRITTÄJYYS Liiketoimintamallit, joiden tavoitteet ovat yhteiskunnallisia ja joiden voitto investoidaan takaisin näiden tavoitteiden saavuttamiseksi joko itse yrityksessä tai sen lähiyhteisössä, kasvattavat osuuttaan markkinasta.

KASVUA HAETAAN PK-yritysbarometrin mukaan yhä useampi pk-yritys ilmoittaa olevansa selkeästi kasvuhakuinen tai hakevansa kasvua rajojensa puitteissa.

TOIMINNAN LÄPINÄKYVYYS JA EETTISYYS nostavat päätään globaalissa toimintaympäristössä kun "työpaikkojen takapihat näkyvät kaikille".

KANSAINVÄLISTYMISEEN JA VIENTIIN PANOSTAMINEN Teknologisten ratkaisujen, mm. sähköisten toimintaympäristöjen kehittymisen myötä globaali kilpailu kiristyy ja tuotteille ja palveluille etsitään uusia markkinarakoja läheltä ja kaukaa.

ASIAKASLÄHTÖISYYS JA PALVELUMUOTOILU Tulevaisuuden yritykset tarjoavat itseorganisoituvia, uniikkeja ratkaisuja asiakkaiden yksilöllisiin ja muuttuviin tarpeisiin.

SENIORIYRITTÄJYYS Väestön ikääntyessä myös senioriyrittäjä on nouseva yrittäjyyden laji. Jotkut ryhtyvät yrittäjiksi tehtyään pitkän uran palkkatyössä tai vasta eläkeiässä. Toiset taas myyvät yrityksensä ja perustavat uuden seniori-ikäisinä.

Liite 1. Toimipaikat, henkilöstömäärä ja liikevaihto Etelä-Savossa toimialoittain v.2014 (Lähde: Toimiala online)

2014			
Etelä-Savo	Toimipaikat	Henkilöstö	Liikevaihto (1000 euroa)
000 Kaikki toimialat	13835	32241	5356553
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	5488	3689	193804
B Kaivostoiminta ja louhinta	31	70	14246
C Teollisuus	759	7511	1456773
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	48	240	312639
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	70	207	48732
F Rakentaminen	1312	3467	553490
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	1523	5183	1604596
H Kuljetus ja varastointi	760	2544	320654
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	504	1636	154894
J Informaatio ja viestintä	151	729	95865
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	169	554	0
L Kiinteistöalan toiminta	625	410	99809
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	685	1586	192441
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	379	1624	89892
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus
P Koulutus	72	119	8400
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	538	1825	146365
R Taiteet, viihde ja virkistys	161	264	25239
S Muu palvelutoiminta	546	583	38610
X Toimiala tuntematon	14	0	104

Liite 2. Toimipaikat Etelä-Savossa kunnittain v. 2014 (Toimiala online)

	2014		
	SSSSS Kaikki toimialat		
	Toimipaikat	Henkilöstö	Liikevaihto (1000 euroa)
Enonkoski	177	209	21167
Heinävesi	414	586	86757
Hirvensalmi	317	396	45067
Joroinen	469	934	94794
Juva	870	1476	213585
Kangasniemi	718	1063	151655
Mikkeli	4265	12576	2450385
Mäntyharju	670	1324	220890
Pertunmaa	287	424	58253
Pieksämäki	1517	3969	565074
Puumala	382	387	47451
Rantasalmi	493	669	69075
Savonlinna	2885	7742	1278220
Sulkava	371	485	54180
Etelä-Savo	13835	32240	5356553